

НАЦРТ-СТРАТЕГИЈА ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО 2023-2027 НА ОПШТИНА СТРУМИЦА

1. ВОВЕД

Образованието претставува свесно и целисходно учење и поучување во социјални услови. Образованието е долготраен процес на акумулирање на знаење, развивање на способности и вештини, создавање на претприемнички дух кај поединецот, со цел подоцна преку процесот на работа да се создаде нова вредност-човечки капитал. Вложувањата во образованието можат да влијаат на зајакнување на економскиот раст, зголемување на продуктивноста, подобрување на индивидуалниот и социјалниот развој, како и намалување на социјалната нееднаквост. Придобивките од образованието се гледаат на индивидуално ниво и на ниво на општествен развој.

Образованието има взаемно влијание со економскиот, политичкиот, културниот социјалниот и верскиот развој на едно општество. Развивањето на општеството во целина, доведува до промени во процесите на образованието, така што поразвиените образовни процеси бараат поголема организираност и со самото тоа се позначајни и поцелисходни.

Образованието претставува стратешка област во развојот на секое општество. Односот помеѓу образованието и државата се карактеризира со одреден степен на децентрализација. Децентрализацијата на образованието е комплексен процес кој опфаќа промени во пристапот кон креирањето на образовните политики, генерирањето средства за финансирање на образованието, трошењето на средствата, стручното усовршување на наставниците, креирањето на наставната програма и раководењето со училиштата. Целта на децентрализацијата во образованието се состои во зголемување на ефикасноста и иновативноста во образованието и подобрување на квалитетот на образованието, преку донесување на одлуките поблиску до потребите на секое училиште, но со фокус кон локалните културни разлики и кон средината за учење. Исто така, децентрализацијата ја зголемува и одговорноста преку мотивирањето на наставниците и училишното раководство за нивно поуспешно работење.

Општина Струмица ја препознава улогата на образованието во развојните процеси на општината и е свесна за комплексноста на самата надлежност, која опфаќа многу фактори и дејности за различни целни групи граѓани. Како резултат на тоа е изработена Стратегијата за развој на образованието на Општина Струмица за периодот од 2023 до 2027 година, која тргнува од постојните состојби во воспитно-образовниот систем и има за цел постепено да ги подобри истите, во согласност со утврдените цели и приоритети.

Стратегијата се темели на идентификување на силните и слабите страни, можностите и заканите, визијата, стратешките цели, приоритетите и специфичните цели за развој на образованието и подготовката на акцискиот план, мониторингот и евалуацијата.

Создавањето на квалитетни предуслови за стратешкото планирање се постигна преку посветеноста на највисоките раководни структури, мотивираноста и активното учество на општинската администрација, Градоначалникот, членовите на Советот, претставници од училиштата и многу други заинтересирани страни.

Процесот на подготовка на нацрт-стратегијата се спроведуваше од страна на Комисија, формирана од Градоначалникот на општина Струмица, чија задача беше: идентификување на силните и слабите страни, можностите и заканите, стратешките

цели и приоритети и определувањето на активностите во акцискиот план.

На процесот на стратешко планирање му претходеше сеопфатна анализа и подготовка, кои се реализираа преку:

- проценка на стратешките приоритети и главните цели од Националната стратегија за образование 2018-2025 година
- преглед на досегашните активности и на тековната состојба на Општина Струмица во дејноста на образованието
- swot анализа на состојбите и надлежностите во областа на образованието на Општина Струмица
- прашалници за училиштата
- реализирани работни средби, фокус групи, дискусии и дебати со директори, стручни соработници, наставници, координатори на еколошки тимови, координатори за практична настава и учесници во ЕРАЗМУС+ проекти, ученици, претставници од Ученички парламент, претставници од Совет на родители и од Училишен одбор од општинските основни и средни училишта, локалните граѓански организации, национални и локални институции од областа на образованието и културата и спортот, бизнис сектор, експерти за образование, СВР Струмица-Отсек за превенција, општинска администрација, членови на Советот на општина Струмица и Градоначалникот на општина Струмица
- запознавање на локалната заедница со нацрт-стратегијата за образование преку јавна расправа и локалните медиуми

Остварувањето на приоритетите и спроведувањето на активностите од Акцискиот план за развој на образованието во Општина Струмица за периодот 2023–2027 година ќе се темелат на почитување на следниве принципи и вредности:

- Законитост, одговорност и транспарентност, со цел активностите да се спроведуваат во согласност со законските норми и процедури, како и да се осигури отвореност во процесот на донесување на одлуки.
- Одржливост, со цел да се обезбеди квалитет во реализацијата на образовните процеси и истовремено да се создадат услови за функционирање на образованието за идните генерации.
- Еднаквост, со цел да се воспостави еднаков однос кон сите граѓани, без разлика на нивната етничка, верска, полова, возрастна и друга социјална припадност.
- Партиципативност, со цел да се вклучат граѓаните и сите други заинтересирани страни во процесите на консултација и реализација на надлежноста за образование и во креирањето на јавните образовни политики од локално значење.
- Континуираност, со цел да се обезбеди одржливост на процесите, традицијата и квалитетот на воспитно-образовниот процес.
- Интегрираност, со цел да се обедини пристапот на реализација на активностите дефинирани со стратешките цели, во насока на обезбедување оптимална дистрибуција на расположливите ресурси и интегрирање на сите заинтересирани страни, а посебно на учениците, со постојано земање во предвид на потребите на ранливите групи.
- Координираност, со цел за хоризонтално и вертикално поврзување во соработката и комуникацијата на општинската администрација со заинтересираните страни и граѓаните.
- Холистички пристап, со цел земање и користење на потенцијалите и образовните ресурси.
- Компетентност, со цел одржување и надградба на професионалното

знаење и вештини на потребното ниво, за да се обезбеди дека сите заинтересирани страни ќе добиваат компетентна професионална услуга во согласност со законската рамка и применливите стручни и професионални стандарди.

2. ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

Во подготовката на Стратегијата за развој на образованието на Општина Струмица за периодот од 2023 до 2027 година беа земени во предвид Меѓународни договори, закони, концепции, упатства, стандарди и други прописи.

Република Северна Македонија е потписник на значајни меѓународни документи коишто се однесуваат на човековите права, правата на детето, како и граѓанските права:

- Член 26 од Универзалната декларација за човекови права;
- Член 27 од Меѓународниот пакт за граѓански и политички права;
- Членовите 28, 29, 30 од Конвенцијата за правата на детето;
- Член 5 од Конвенцијата на УНЕСКО против дискриминација во образованието;
- Членовите 2 и 4 од Декларацијата на ОН за правата на лицата кои припаѓаат на национални или етнички, религиозни и јазични малцинства;
- Членовите 5, 6, 12, 13, 14 и 15 од Рамковната конвенција за заштита на националните малцинства;
- Европската повелба на Советот на Европа за регионални и малцински јазици;
- Европската повелба на Советот на Европа за социјална кохезија.

Стратешкиот документ се заснова на повеќе закони: Закон за локалната самоуправа, Закон за основното образование, Закон за средното образование, Закон за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта, Закон за ученичкиот стандард, Закон за просветната инспекција, Закон за образование на возрасните, Закон за отворени граѓански универзитети за доживотно учење, како и други документи: Национална стратегија за образование 2018-2025, Стратегија за развој на образованието на Општина Струмица 2015-2020, Концепција за основно образование, Национални стандарди за основното образование, Концепција за воннаставни активности во основното образование, Концепција за инклузивно образование, Национални стандарди за постигањата на учениците на крајот од основното образование, Стандардите за интеркултурно образование во основното и средното образование, Упатство со прирачник за одржување на училишни објекти и други.

3. СОЦИО-ЕКОНОМСКИ ФАКТОРИ

Меѓу повеќе развојни приоритети, Општина Струмица го препознава и образованието, кое единствено како на национален, така и на локален план може да донесе подолгорочна општествена стабилност, економски развој и сигурен културен идентитет.

Општина Струмица се наоѓа на крајниот југоисточен дел на Република Северна Македонија. Општина Струмица е најголема општина во југоисточниот плански регион и претставува своевиден административен, образовен и економски центар во овој дел на државата. Општина Струмица има вкупна површина од 321,89 километри квадратни. Законот за територијална организација на Република Северна

Македонија ја определува Општината како територија од 25 населени места. Според податоците од последниот попис на населението од 2021 година, во Општина Струмица живеат 49 955 жители, од кои 25 294 се жени и 24 701 се мажи.

Според податоците од Пописот во 2021 година, етничкиот состав на Општина Струмица е следниов: Македонци 77.97%, Турци 7.86%, Роми 0.44%, Срби 0.20%, Албанци 0.044%, Власи 0.02%, Бошњаци 0.006% и 12.97% непознато.

Согласно со одредбите од Законот за локална самоуправа, со Општината раководи Градоначалник и Совет на општината, во чиј состав има 23 советници. Општинската администрација е раководена од страна на секретарот на Општина Струмица и таа е организирана во 8 Сектори и тоа: Сектор за поддршка на Градоначалникот, Сектор за управување со човечки ресурси и обуки, Сектор за образование и јавни дејности, Сектор за правни и општи работи, Сектор за финансиски прашања, Сектор за урбанизам и комунални работи, Сектор за локален економски развој и заштита на животната средина и Сектор за инспекциски работи. Во рамките на Општина Струмица работи и Територијалната противпожарна единица.

Официјален јазик со кој општината и администрацијата комуницира со граѓаните и локалните институции е македонскиот јазик.

Општина Струмица, како единица на локалната самоуправа е соочена со динамичните промени во општествениот живот, стопанството и културата, во еден глобализиран свет во кој ниту една држава или локална самоуправа не постојат како изолирани заедници.

Примената на новите технологии, заштитата на животната средина, стареењето на населението, ограничените човечки, материјални и природни ресурси со кои се соочува секоја локална заедница, треба да бидат поттик и можност за подолгорочен развој со прилагодување во овие кризни околности во секојдневното живеење и опстојување.

Социо-економските фактори, определени преку повеќе содржини произлегуваат од: демографските трендови; невработеноста кај населението; односот кон животната средина; промените во легислативата кои се однесуваат на социјалните фактори; куповната моќ на населението; старосната и образовна структура на населението; состојбата на наталитетот; етичките вредности во општеството; етничките и религиските фактори; образованието; колективната етика; меѓуетничката толеранција и соработка; социјалната заштита; ранливите групи и невладините организации.

Според податоците од Пописот на населението и домаќинствата од 2021 година, спроведен од Државниот завод за статистика, образовната структура на населението, невработеноста и бројот на неактивно население во општина Струмица се прикажани во следните табеларни прегледи:

Табела бр.1 Преглед на образовна структура на населението во општина Струмица

Образовна структура	
Без образование	1046
Незавршено основно образование	3526
Основно образование	9721
Средно образование	17553
Високо образование	6750
Магистри на науки	503
Доктори на науки	39
Непознато	2856
Вкупно	41994

Табела бр.2 Преглед на невработени лица во општина Струмица

Невработеност	
Без образование	57
Незавршено основно образование	141
Основно образование	408
Средно образование	857
Високо образование	224
Магистар	19
Доктор на науки	1
Вкупно	1707

Табела бр.3 Преглед на неактивно население во општина Струмица

Неактивно население*	
Ученици и студенти	2540
Домаќинки	3172
Пензионери	9568
Други	4323
Вкупно	19603

**Во неактивно население не се опфатени учениците под 15 годишна возраст.*

Во претходните 10 години бројот на запишани ученици во основното и средното образование на национално ниво* бележи намалување. Така, во основното образование, од година на година се намалува бројот на влезната генерација во основното образование, како и вкупниот број ученици. Бројот на запишани ученици во основно образование во учебната 2020/2021 година е помал за 8.4 % во споредба со 2010/2011 година. Бројот на запишани ученици во средното образование, исто така, се намалува, односно во учебната 2020/2021 година, во споредба со 2010/2011 година, е намален за 24.1%. Бројот на запишани студенти во 2020/2021 година е намален за 19.6 % во споредба со 2010/2011 година.

*<https://www.stat.gov.mk/PublikaciiPoOblasti.aspx>

Врз основа на податоците од доставените извештаи од општинските основни училишта, вкупниот број на ученици од прво до деветто одделение во основното образование во претходните 5 учебни години се движи околу 5000 ученици, односно најмал број на запишани ученици има во почетокот на учебната 2022/2023 година-4889 ученици, а најмногу запишани ученици имало во учебната 2021/2022 година-5076 ученици.

Табела бр.4 Преглед на запишани и завршени ученици во општинските основни училишта

Учебна година	Запишани ученици	Завршени ученици
2017/2018	5023	4096
2018/2019	4960	4914
2019/2020	5018	4938
2020/2021	5023	4980
2021/2022	5076	4911
2022/2023	4889	/

Разликата во бројот на запишани и завршени ученици во основното образование произлегува од повеќе причини, меѓу кои најмногу придонесува иселувањето во други држави.

Бројот на наставници во основното образование во претходните 5 учебни години е зголемен од 466 на 486. Една од причините за зголемувањето произлегува од воведување на новите наставни програми по физичко и здравствено образование, англиски јазик и вториот странски јазик (германски и италијански јазик).

Врз основа на податоците од доставените извештаи од трите средни училишта во општина Струмица, средното образование го следат околу 3000 ученици, односно на почетокот на учебната 2022/2023 година има најмалку запишани ученици-2585, а во учебната 2017/2018 година имало најмногу запишани ученици-3056.

Табела бр.5 Преглед на запишани и завршени ученици во општинските средни училишта

Учебна година	Запишани ученици	Завршени ученици
2017/2018	3056	3007
2018/2019	3018	2831
2019/2020	2836	2817
2020/2021	3013	2921
2021/2022	2766	2678
2022/2023	2585	/

Разликата во бројот на запишани и завршени ученици во средното образование произлегува од повеќе причини, меѓу кои најмногу придонесуваат предвременото напуштање на средното образование, иселувањето во други држави и намалениот број на ученици кои завршуваат основно образование.

Бројот на наставници во средното образование во Општина Струмица во претходните 5 учебни години е намален од 261 на 244.

4. SWOT анализа на состојбите и надлежностите во областа на образованието на Општина Струмица

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ	МОЖНОСТИ	ЗАКАНИ
-Одделението за образование успешно ја реализира надлежноста во областа на образованието, спроведувајќи ги општинските образовни политики	-примена на класична настава од страна на дел од наставниот кадар	-зголемување на општинскиот буџет наменет за образованието	-недоволно и бавно спроведување на процесот на децентрализација
-Општинскиот просветен инспектор врши контрола на законитоста при спроведувањето на образовните просеци	-во училиштата нема воведено ИСО стандард за квалитет	-зголемување на надворешните извори на средства за образованието	-општествена криза (економска, социјална, енергетска криза, епидемии/пандемии, политичка клима итн.)
-навремено планира и распределува средства од буџетот за основно и средно образование	-недоволна пристапност на училишните објекти и недостаток на асистивна технологија за ученици со попреченост	-унапредување на соработката и партнерствата со невладини организации, бизнис заедницата, други училишта од државата и странство	-внатрешна и надворешна миграција на население
-обезбедува финансиски средства за тековно одржување на училишните објекти	-недостаток од стручен кадар поради неисполнети услови според норматив во општинските основни училишта	-унапредување на соработката со надлежни институции	-намален наталитет
-обезбедува и организира превоз и сместување на ученици во ученички дом	-недостаток од стручни соработници (социолог, специјален едукатор и рехабилитатор и логопед) и од помошно-технички кадар во општинските училишта		-потреба од оптимизација на училишната мрежа (намалување на број на вработени)
-извршена гасификација во основни и средни училишта во градот за топловодно греење	-недоволна соработка на родителите со училиштата		-недостаток на соодветен стручен кадар според норматив
-врши оцена и анализа на тековна поставеност на училишната мрежа и давање препораки за нејзина оптимизација	-присуство на меѓуврсничко насилство во училиштата		-неодржливост на проектите
-професионален и мотивиран административен кадар, стручен и едуциран наставен кадар	-недоволна сообраќајна безбедност околу училишните објекти		-честа промена на законската регулатива
-непосредна соработка со училишните раководства	-недоволно спроведување на општите училишни акти		-рестриктивна политика за нови вработувања од страна на надлежните институции

-конструктивна и успешна соработка на Општина Струмица со образовните институции и граѓанскиот сектор	-недоволен број на обуки за личен и професионален развој на наставниот кадар		-недоволна висина на блок дотациите за училиштата
-соработка со надлежни министерства	-недоволна вклученост на деца со надмината возраст во образовниот систем		
-соработка со Државен просветен инспекторат и спроведување на препораките од спроведени интегрални евалуации во училиштата	-недоволна реализација на воннаставни активности		
-успешна соработка меѓу општинските училишта и институциите	-недоволна соработка со Отворениот граѓански универзитет „Јоска Свештарот“, Струмица		
-меѓусебна координација и соработка меѓу училиштата	-нема верифицирано основно училиште за образование на возрасни		
-добра инфраструктура на училишните објекти	-нема организирана исхрана за учениците согласно Правилникот за стандардите за исхраната и оброците во основните училишта		
-реализација на проекти за подобрување на образовната инфраструктура преку надворешни извори (Министерство за образование и наука, Генерален секретаријат на Влада на РСМ)	-необезбеден превоз на учениците од средно образование до компаниите за изведување на практична настава		
-издвојување на средства од општинскиот буџет за капитални инвестиции во училиштата	-необезбеден училишен прибор за ученици од социјално загрозувани семејства од средните училишта		
-издвојување на средства од буџетот на општината за реализација на активности и проекти во образованието			
-поддршка за учество и реализација на ЕРАЗМУС проекти			
-препознавање и интегрирање на потребите на ранливите категории			

ученици во општинските училишта			
-наградување на ученици и наставници/стручни соработници			
-поддршка за реализација на активности за меѓуетничка интеграција во образованието			
-поддршка за реализација на активности за намалување на аерозагадувањето			
-навремено донесување на Развојни програми, Годишни програми и Годишни извештаи на општинските училишта			
-проценети стратешки приоритети и главни цели од Националната стратегија за образование 2018-2025 година			
-приоритетите и спроведувањето на мерките се темелат на почитување на утврдени принципи и вредности			
-поддршка за унапредување на средно стручно образование и воведување на образовни профили согласно потребите на пазарот на труд			

4. ВИЗИЈА, ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Визијата на Општина Струмица за развој на образованието за периодот од 2023 до 2027 година е *обезбедување на современи услови за создавање на сеопфатна, стимулативна, инклузивна и интегрирана средина за учење и работа.*

Во процесите на остварувањето на визијата, Општина Струмица ќе биде насочена кон остварување на стратешките цели:

1. Унапредување на условите и стандардите за реализација на воспитно-образовниот процес
2. Препознавање и интегрирање на потребите на учениците
3. Зајакнување на капацитетите на човечките ресурси во училиштата
4. Унапредување на еколошките стандарди во училиштата

5. Зајакнување на воспитната компонента во училиштата

6. Унапредување на соработката со институциите

Стратешката цел *унапредување на условите и стандардите за реализација на воспитно-образовниот процес*, ќе се реализира преку утврдените приоритети:

- осовременување на наставата
- подобрување на енергетската ефикасност на училиштата
- подобрување на образовната инфраструктура

Стратешката цел *препознавање и интегрирање на потребите на учениците*, ќе се реализира преку утврдените приоритети:

- поддршка на талентирани ученици
- поддршка на ученици од социјално-загрозени семејства
- поддршка на ученици со надмината возраст
- поддршка на ученици со попреченост
- зголемување на опфатот на деца во прво одделение
- поддршка за реализација на активности за унапредување на меѓуетничката интеграција во образованието
- намалување на меѓуврсничкото насилство во училиштата
- воведување на образование за возрасни
- намалување на социјалните разлики во основните училишта
- поддршка за реализација на активности за зголемување на безбедноста на учениците во и околу училишните објекти

Стратешката цел *зајакнување на капацитетите на човечките ресурси во училиштата*, ќе се реализира преку утврдените приоритети:

- едукација и мотивација на наставници и стручни соработници
- зајакнување на капацитетите на училиштата
- воведување на меѓународен стандард ИСО во училиштата

Стратешката цел *унапредување на еколошките стандарди во училиштата*, ќе се реализира преку утврдените приоритети:

- воведување на здрава ужина
- поддршка за реализација на активности за унапредување на здравјето на учениците
- поддршка за реализација на активности за заштита на животната средина

Стратешката цел *зајакнување на воспитната компонента во училиштата*, ќе се реализира преку утврдените приоритети:

- зголемување на соработката со родителите
- унапредување на социо-емоционалните вештини на наставниците и стручните соработници

Стратешката цел *унапредување на соработката со институциите и бизнис секторот*, ќе се реализира преку утврдениот приоритет:

- вклучување на локалната заедница во училишни, воннаставни и слободни активности

За остварување на визијата, целите и приоритетите, Општина Струмица ќе се стреми кон зголемување на општинскиот буџет наменет за образованието и зголемување на надворешните извори на средства за образованието со цел унапредување на условите за реализација на воспитно-образовниот процес во општинските основни и средни училишта.

5. ПРЕГЛЕД НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИ ИНСТИТУЦИИ ВО ОПШТИНА СТРУМИЦА

Во општина Струмица постојат сите компоненти на децентрализираниот образовен систем: предучилишно образование, основно образование, средно образование и институција за доживотно учење. Општината ги извршува надлежностите во областа на образованието преку Одделението за образование, кое е дел од Секторот за образование и јавни дејности и овластен општински просветен инспектор. Одделението за образование го организира воспитно-образовниот процес во општината, преку креирање и спроведување на општински образовни политики, изготвување на анализи и препораки во врска со организацијата на училишниот систем во општината, соработува со училишното раководство и го поддржува реализирањето на дневните активности и функционирањето на воспитно-образовниот процес итн. Општинскиот просветен инспектор врши инспекциски надзор во областа на образованието во врска со запишувањето на учениците, условите за работа, превозот и сместувањето на учениците, условите за избор на наставници и стручни соработници и други надлежности. Ваквата организациска поставеност подразбира дека Општина Струмица има капацитет да одговори на предизвиците во процесите на спроведување на надлежноста во дејноста на образованието.

Јавните општински установи „Детска Радост“-Струмица и „Виножито“-Струмица, се предучилишни организации за комбинирана дејност (јасли, градинка, воспитни групи со полудневен престој-подготвителна група и целодневен престој за деца на возраст од 6 до 10 години), во кои се остварува згрижувачка и воспитно-образовна работа, превентивна здравствена заштита и исхрана за околу 750 деца.

Отворениот граѓански универзитет за доживотно учење „Јоска Свештарот“-Струмица е јавна установа за неформално образование чија главна дејност е организирање на курсеви за општо образование: странски јазици и информатика, како и обуки за струки од доменот на личните услуги, градежништвото, угостителството, здравството и негата итн. Отворениот граѓански универзитет спроведува и испити за сертифицирање на претходно стекнати знаења и вештини.

Мрежата на основното образование во општина Струмица се состои од девет основни училишта: „Видо Подгорец“-Струмица; „Сандо Масев“-Струмица; „Никола Вапцаров“-Струмица; „Маршал Тито“-Струмица; „Герас Цунев“-с.Просениково; „Маршал Тито“-с.Муртино; „Св. Кирил и Методиј“-с.Дабиле; „Даме Груев“-с.Куклиш и „Гоце Делчев“-с.Велјуса. Подрачни училишта имаат пет основни училишта: ООУ „Никола Вапцаров“, ПУ с.Градско Балдовци; ООУ „Маршал Тито“-Струмица, ПУ с.Рич и ПУ с.Попчево; ООУ „Сандо Масев“, ПУ с.Баница, ПУ с.Водоча и ПУ с. Добрејци; ООУ „Даме Груев“, ПУ с.Костурино, ПУ с.Раборци, ПУ с.Дорломбос, ПУ с.Свидовица и ООУ „Маршал Тито“, с.Муртино, ПУ с.Сачево, ПУ с.Банско и ПУ с.Габрово.

Во општинското основно музичко училиште “Боро Џони“-Струмица учениците се стекнуваат со основно музичко образование, професионално ориентирање и стекнување на општа музичка култура.

Во основните училишта наставата се изведува на македонски наставен јазик, а во три училишта наставата за учениците од прво до петто одделение се изведува и на турски наставен јазик: ООУ „Маршал Тито“-Струмица; подрачното училиште во с.Банско, кое работи во состав на ООУ „Маршал Тито“-с.Муртино и подрачното училиште во с.Дорломбос, кое работи во состав на ООУ „Даме Груев“-с.Куклиш.

Почитувајќи го принципот на законито, одговорно и транспарентно работење на Општина Струмица, во учебната 2021/2022 година, беше направена оптимизација на училишната мрежа во подрачното училиште во с.Мемешли, кое работи во состав

на ООУ „Даме Груев“-с.Куклиш.

Во рамките на ООУ „Сандо Масев“-Струмица, функционира Центарот за поддршка на образованието на учениците со попреченост, кои согласно Законот за основно образование можат да следат настава во редовните училишта. Министерството за образование и наука обезбедува финансиски средства за образовни асистенти на учениците со попреченост во основните училишта, а Општина Струмица обезбедува финансиски средства за лични асистенти за ученици со попреченост во основните и средните училишта. Бројот на ученици со попреченост кои имаат наод и мислење запишани во општинските основни и средни училишта во претходните две учебни години е зголемен.

Табела бр.6 Преглед на запишани ученици со попреченост кои имаат наод и мислење во општинските основни и средни училишта

Учебна година	Запишани ученици
2017/2018	41
2018/2019	61
2019/2020	55
2020/2021	54
2021/2022	63
2022/2023	68

Мрежата на средно образование се состои од три средни училишта: СОУ „Јане Сандански“-Струмица, СОУ „Никола Карев“-Струмица и СОУУД „Димитар Влахов“-Струмица. Во СОУ „Никола Карев“ и СОУУД „Димитар Влахов“ се запишуваат ученици според наставни планови и програми за стручно образование (тригодишно и четиригодишно), а во СОУ „Јане Сандански“ се запишуваат ученици според наставни планови и програми за гимназиско образование и за стручно економско образование. Од учебната 2020/2021 година во средните училишта во општина Струмица е воведено дуалното образование.

Во состав на средното општинско училиште „Димитар Влахов“ во Струмица работи и ученички дом, во кој секоја учебна година се сместуваат околу 90 ученици.

Наставата во сите средни училишта се изведува на македонски наставен јазик.

Од аспект на инфраструктурата, Општина Струмица располага со 26 училишни згради и 11 спортски сали во кои се изведува настава за ученици од основното и средното образование. Вкупната бруто површина на училишните згради изнесува 38.317 м², а на спортските сали изнесува 10.000 м².

6. ПРЕГЛЕД НА ДОСЕГАШНИТЕ АКТИВНОСТИ И НА ТЕКОВНАТА СОСТОЈБА ВО ОБЛАСТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО ВО ОПШТИНА СТРУМИЦА

Со влегувањето во процесот на децентрализацијата, Општина Струмица започна да ги спроведува реформите за децентрализацијата со опфаќање на сите релевантни фактори кои влијаат на целокупниот општествено-економски развој, социјална заштита, култура, здравство и образование.

Општината ги спроведува надлежностите во образованието со средства добиени од централната власт, како блок-дотација, и со наменски средства од буџетот на Општина Струмица.

Општина Струмица е насочена кон континуирано создавање на услови за поефикасно изведување на воспитно-образовниот процес во училиштата, со обезбедување на активен однос кон задоволување на потребите и интересите на

граѓаните од областа на образованието, преку: планирање на развојот на образованието, подобрување на условите за реализација на воспитно-образовниот процес, подобрување на енергетската ефикасност на училиштата, унапредување на формите за ефикасно и економично изведување на воспитно-образовниот процес, општествена инклузија на учениците од ранливи групи и на учениците со попреченост, намалување на видливоста на социјалните разлики во општинските основни училишта, стекнување на здрави навики во исхраната, развој на знаењата, вештините и интегритетот на учениците преку учество во воннаставни активности. Дејноста во основното и средното образование се планира преку Програмата за образование на Општина Струмица, а за нејзина реализација секоја буџетска година се издвојуваат наменски средства од буџетот на Општина Струмица.

Во периодот од 2015 до 2022 година, со средства од општинскиот буџет, беа реализирани многубројни активности за поддршка на учениците и вработените во општинските основни и средни училишта, како и реализација на капитални инвестиции во училиштата.

Во *Програмата за основно образование* беа реализирани следниве активности:

- реализација на активности во рамките на проектите:
 - „Инклузија на децата надвор од училиштата во образовниот систем“, имплементиран од страна на Детска фондација Песталоци- Скопје;
 - „Инклузивни партнерства во заедниците“, имплементиран од страна на Фондација „Чекор по чекор- Скопје“;
 - „Јакнење на мултиетничката соработка со општините“, „Започни ја промената“ и „Проект на УСАИД за меѓуетничка интеграција на младите во образованието“, имплементирани од страна на Македонски центар за граѓанско образование- Скопје;
 - „Редовно на часови: акција за вклучување на Ромите во основното образование“, имплементиран од Фондација Отворено општество- Македонија
- пристапна рампа за ученици со попреченост во подрачно училиште во с. Свидовица, кое работи во состав на ООУ „Даме Груев“-с.Куклиш
- финансиска поддршка за реализација на активности за меѓуетничка интеграција во образованието на општинските основни училишта
- финансиска поддршка за превоз на ученици и наставници од три општински основни училишта до Троген, Швајцарија
- финансиска поддршка за превоз на ученици и наставници од ООМУ „Боро Џони“ на фестивалот за деца „Креативна чаролија“ во Бања Вруици, Република Србија
- финансиска поддршка за реализација на сообраќајно-воспитната манифестација „Детски семафор“
- поставување на настрешница во ООМУ „Боро Џони“-Струмица
- воведување на здрава ужина за учениците во основните училишта
- обезбедување на училишни униформи за учениците од прво одделение
- обезбедување на училишен прибор за учениците од социјално загрозените семејства
- изградба на станица на течен нафтен гас за топловодно греење во ООУ “Герас Цунев”- с.Просениково
- фарбање на училишни спортски игралишта во ООУ „Маршал Тито“- Струмица; ООУ „Видое Подгорец“-Струмица и ООУ „Св.Кирил и Методиј“- с.Дабиле
- набавка на мали енциклопедии за учениците од основните училишта

- набавка на тетратки за почетно пишување за учениците од прво одделение
- финансиска поддршка за организирање на солистички концерт на Ана Мазнејкова со гудачки оркестар од ДМУЦ “Сергеј Михајлов”- Штип
- финансиска поддршка за организирање на Новогодишен концерт на ООМУ „Боро Џони”- Струмица
- логистичка и финансиска поддршка за реализација на обука на тема: „Потреба од засилување на воспитната функција во училиштата“, наменета за наставници, стручни соработници и директори од сите општински основни и средни училишта
- финансиска поддршка за присуство на дефектолозите од општинските училишта на Меѓународната научно-стручна конференција „70 години- едукација и рехабилитација и вработување на лица со попреченост во РСМ”
- стипендии за ученици кои освоиле награди на натпревари
- еднократна парична помош за родители/старатели кои за прв пат го запишуваат своето дете во прво одделение
- финансиска поддршка за деца кои се надвор од образовниот систем
- организација на свечена академија по повод 24 Мај-денот на сесловенските просветители Св.Кирил и Методиј
- награди за наставници/стручни соработници, кои постигнале исклучителни резултати во работата и афирмација на училиштето и професијата од сите основни општински училишта

Во Програмата за средно образование беа реализирани следниве активности:

- реализација на активности во рамките на проектите:
 - „Инклузивни партнерства во заедниците“, имплементиран од страна на Фондацијата „Чекор по чекор“- Скопје;
 - „Јакнење на мултиетничката соработка со општините“, „Започни ја промената“ „Зажакнување на капацитетите на директорите за градење на инклузивна училишна култура во средните училишта“ и „Проект на УСАИД за меѓуетничка интеграција на младите во образованието, имплементирани од страна на Македонски центар за граѓанско образование- Скопје;
 - „Учи паметно, работи стручно“, имплементиран од страна на Министерство за образование и наука и Центар за средно стручно образование
- набавка на електромоторен транспортер за ученици со попреченост во СОУ „Никола Карев“-Струмица
- финансиска поддршка за реализација на активности за меѓуетничка интеграција во образованието во средните училишта
- финансиска поддршка за превоз на ученици со попреченост од ЈУ „Завод за заштита и рехабилитација”-Бања Банско до средните училишта
- финансиска поддршка за реализација на Светски ученички куп во СОУ „Јане Сандански”-Струмица
- финансиска поддршка за реализација на активности за одржување на хакатонот NASA Space Apps Challenge во СОУУД „Димитар Влахов“- Струмица
- обележување и фарбање на училишни спортски игралишта во СОУ „Јане Сандански”-Струмица и СОУУД “Димитар Влахов”-Струмица
- финансиска поддршка за формирање на шаховски клуб во СОУ „Јане Сандански”-Струмица
- стипендии за ученици кои освоиле награди на натпревари

- награди за наставници/стручни соработници, кои постигнале исклучителни резултати во работата и афирмација на училиштето и професијата од сите средни општински училишта
- поддршка за реализација на активности за зголемување на атрактивноста на средните стручни училишта, заедно со бизнис секторот

Во Програмата *Капитални инвестиции во основно образование* беа реализирани следниве активности:

- реконструкција на кров во ООУ „Св.Кирил и Методиј“-с.Дабилѓе
- изработка на проект за спортска сала и за повеќенаменско спортско игралиште во ООУ „Никола Вапцаров“-Струмица
- промена на под на училници во ООУ „Никола Вапцаров“-Струмица
- набавка на шкафчиња за учениците од прво до деветто одделение во ООУ „Никола Вапцаров“-Струмица
- реконструкција на кабинетот по информатика во ООУ „Маршал Тито“-Струмица
- реконструкција на подот и набавка на врати со каси во ООУ „Маршал Тито“-Струмица
- реконструкција на училници и под во подрачното училиште во с.Банско, кое работи во состав на ООУ „Маршал Тито“-с.Муртино
- поставување на ПВЦ прозорци и врати во подрачното училиште во с.Банско, кое работи во состав на ООУ „Маршал Тито“-с.Муртино
- обновување на електричната инсталација во подрачното училиште во с.Банско, кое работи во состав на ООУ „Маршал Тито“-с.Муртино
- поврзување на топловодно греење од училишната зграда до спортската сала во ООУ „Маршал Тито“- с.Муртино
- асфалтирање на спортски игралишта во: ООУ „Маршал Тито“-с.Муртино, ООУ „Никола Вапцаров“-Струмица, ООУ „Св.Кирил и Методиј“-с.Дабилѓе и ООУ „Герас Цунев“-с. Просениково
- реконструкција на дел од кровот во ООУ „Сандо Масев“-Струмица
- поставување на метални решетки за прозорци во подрачното училиште во с.Баница, кое работи во состав на ООУ „Сандо Масев“-Струмица
- громобранско заземјување во подрачното училиште во с.Баница, кое работи во состав на ООУ „Сандо Масев“-Струмица
- поставување на термоизолациона фасада на дел од ООУ „Даме Груев“-с.Куклиш
- реконструкција на кровот во подрачното училиште во с.Раборци, кое работи во состав на ООУ „Даме Груев“-с.Куклиш
- реконструкција на санитарни јазли - водоводна и канализациона инсталација во ООУ „Видое Подгорец“-Струмица
- асфалтирање на училишниот двор во ООУ „Видое Подгорец“-Струмица

Во Програмата *Капитални инвестиции во средно образование* беа реализирани следниве активности:

- набавка на олуци и окапници во СОУ „Јане Сандански“-Струмица
- започнување со изградба на спортска сала во СОУ „Јане Сандански“-Струмица

Во текот на 2019 и 2020 година, Министерството за образование и наука преку

„Проектот за развој на вештини и поддршка на иновации“, опреми дел од кабинетите и лабораториите во трите средни училишта, а во 2021 година беа опремени кабинетите по природни науки во ООУ „Даме Груев“-с.Куклиш, ООУ „Герас Цунев“-с.Просениково, ООУ „Маршал Тито“-Струмица, ООУ „Видое Подгорец“-Струмица и ООУ „Сандо Масев“- Струмица.

Министерството за образование и наука изврши примопредавање на движни ствари без надоместок во:

-СОУ „Никола Карев“-стручна опрема во шумарско-дрвопреработувачка струка, градежна струка, основна ИТ опрема

-СОУ „Јане Сандански“-стручна опрема во економска струка

-СОУУД „Димитар Влахов“-основна ИТ опрема и стручна опрема

-ООУ „Маршал Тито“-с.Муртино- интерактивна табла, проектор, училишни

клучици и столчиња

-ООУ „Маршал Тито“- с.Муртино- компјутерска опрема

-ООУ „Никола Вапцаров“-Струмица-компјутерска опрема

-ООУ „Маршал Тито“-Струмица-компјутерска опрема

-ООУ „Сандо Масев“-Струмица-компјутерска опрема, училишни клучици и

столчиња

-ООУ „Св.Кирил и Методиј“- с.Дабилџе-компјутерска опрема

-ООУ „Видое Подгорец“- Струмица-компјутерска опрема

-таблети за учениците во основните училишта

Во текот на 2021 и 2022 година, во соработка со Министерството за образование и наука беа реализирани следниве инфраструктурни активности:

- целосна реконструкција на подрачното училиште во с.Добрејци, кое работи во состав на ООУ „Сандо Масев“- Струмица
- целосна реконструкција на подрачното училиште во с.Баница, кое работи во состав на ООУ „Сандо Масев“- Струмица
- изградба и опремување на училишни спортски сали во ООУ „Никола Вапцаров“-Струмица и во ООУ „Маршал Тито“-с.Муртино
- започната е реконструкцијата за добивање на енергетски ефикасен објект на ООУ „Гоце Делчев“-с.Вељуса
- започната е реконструкцијата на ООМУ „Боро Џони“-Струмица-надградба на спрат, нов кров и термоизолациона фасада на целиот објект

Во текот на 2020 и на 2021 година, општинските основни и средни училишта, преку Општина Струмица учествуваа на Јавните повици за реализација на Програмата за намалување на аерозагадувањето, објавени од страна на Генералниот секретаријат на Владата на Република Северна Македонија. Како резултат на тоа, беа реализирани следниве активности:

1. Промена на горилници во:
 - ООУ „Маршал Тито“-с.Муртино
 - ООУ „Герас Цунев“-с.Просениково
 - ООУ „Даме Груев“-с.Куклиш
2. Набавка на прочистувачи за воздух во:
 - ООУ „Видое Подгорец“-Струмица
 - ООУ „Сандо Масев“-Струмица
 - ООУ „Маршал Тито“-Струмица
 - СОУ „Јане Сандански“-Струмица
 - СОУ „Никола Карев“-Струмица
3. Промена на дрвена столарија во:

- ООУ „Маршал Тито“-Струмица
 - ООУ „Сандо Масев“-ПУ с.Водоча
 - СОУ „Никола Карев“-Струмица
 - ООУ „Даме Груев“-ПУ с.Раборци
 - ООУ „Даме Груев“-ПУ с.Костурино
 - ООУ „Сандо Масев“-Струмица
4. Хортикултурно уредување на училишниот двор во ООМУ „Боро Џони“-Струмица

7. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА НА СТРАТЕГИЈАТА ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Стратегијата за развој на образованието на Општина Струмица ќе се спроведува согласно активностите предвидени во Акцискиот план, со учество на воспитно-образовните институции, граѓанскиот сектор, бизнис секторот, Министерството за образование и наука, Бирото за развој на образование, Центарот за средно стручно образование и други заинтересирани страни.

Општина Струмица ќе ги организира, координира и консолидира активностите, излезните резултати и исходите, а општинските основни и средни училишта активно ќе учествуваат во имплементацијата на активностите во рамките на нивните надлежности и овластувања.

Акцискиот план претставува значајна алатка за мониторинг на имплементацијата на Стратегијата за развој на образованието на Општина Струмица 2023-2027 година. Мониторингот на целиот процес треба да го спроведуваат членовите на Комисијата за култура, образование и спорт при Советот на општина Струмица.

Евалуацијата на активностите од Акцискиот план ќе се следи преку годишни извештаи, дискусии и комуникација, почитувајќи ги принципите на транспарентност, партиципативност, флексибилност и одговорност.